

О. С. Ситник

Великий Глибочок I

ВЕЛИКИЙ ГЛИБОЧОК I – одна з найдавніших палеолітичних стоянок України.

Знаходиться на правому березі р. Серет (ліва притока Дністра) поблизу с. [Великий Глибочок](#) Терноп. р-ну Терноп. обл. Відкрив О. Ситник у 1979. Розкопки у 1981–83, 1987, 1991, 1997, 2002 зафіксували 5 культур. шарів у плейстоценовій пачці відкладів потужністю 7 м.

Культур. шар 3 (ранній період середнього палеоліту). Стратиграфічно залягає у горизонті А1 коршів. викопного ґрунтового комплексу на глибині бл. 7,3– 6,1 м. Досліджено 67 м² площі, на якій виявлено 479 кам'яних виробів, 20 фрагментів кісток викопних тварин, зокрема бізона або бика, первіс. коня. Індустрія рання левалуазька. Гол. заготовкою був великий відщеп видовжених і слабовидовжених пропорцій. Методом термолюмінесцент. датування (ТЛД) визначено абсолют. вік – 202, 185, 175 тис. р. тому.

Культур. шар 3-Б (ранній період середнього палеоліту). Артефакти виявлені у відкладах надтерноп. соліфлюкцій. пачки на глибині прибіл. 4,8–5,2 м. На площі бл. 56 м² знайдено 104 крем'яні вироби. Індустрія левалуазька. За методом ТЛД вік – 129, 141 тис. р. тому.

Культур. шар 3-А (середній палеоліт). Пл. розкопу – бл. 20 м². Крем'яні рештки знаходяться у верхах надгорохів. соліфлюкцій. пачки і, частково, у нижній частині дубнів. (брян.) викопного ґрунту на глибині 2,3–2,5 м. Всього знайдено 172 крем'яні вироби. Індустрія левалуазька. За методом ТЛД вік – 110 тис. р. тому.

Культур. шар 2 (ранній період верхнього палеоліту). Пл. розкопу – більше 300 м². Культурні рештки залягають на глибині 2,3–2,5 м у горизонті дубнів. (вітачев.) викопного ґрунту. Знайдено більше 1 тис. крем'яних виробів. Комплекс приз-матич. розщеплення з вираз. оріньякоїд. рисами.

Культур. шар 1 (мезоліт). У розкопі матеріали зафіксовані на межі В горизонту сучас. ґрунту і верхньоплейстоценових лесів на глибині 0,7–1,1 м. Колекція у перевідкладеному стані нараховує більше 700 од., серед них – нуклеуси, знаряддя і відходи виробництва. За типологією знарядь (верболистні наконечники свідер. типу) поселення віднесене до нобельської культури.

Рекомендована література

1. Ситник О., Богуцький А. Палеоліт Поділля: Великий Глибочок I. 1998;
2. Ситник О. Середній палеоліт Поділля. 2000 (обидві – Львів).

Бібліографічний опис:

Великий Глибочок І / О. С. Ситник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-32737>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).